

Інформаційний вісник
Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО

Біблі пр стір

ВИПУСК 14, 2024

*«Книга – це альфа і омега всякого знання,
першооснова кожної науки»*

С. Цвейг

*Армандо Барріос
«Материнська». 1979 р.*

ВИПУСК 14, 2024

Бібліотеки – читачам

- 3 Бібліотека – науковцям (ВДПУ)
- 4 Напрями інформаційно-освітньої діяльності (ВНТУ)

Успішний проєкт

- 5 Робота наукової бібліотеки Стусівського університету на шляху подальшого впровадження АБІС КОНА (ДонНУ)

Місце зустрічі – бібліотека

- 7 Підтримка ментального здоров'я молоді: бібліотечні практики (ВНМУ)
- 10 Зворушливі зустрічі, які надихають... (ВТЕІ КНТЕУ)
- 11 Бібліотека ВНТУ – відкрита для всіх (ВНТУ)
- 13 До 160-річчя від дня народження великого сонцепоклонника (ВДПУ)

Бібліотека взаємодіє

- 14 У взаємодії з університетом (ВНТУ)

Вивчаємо історію краю

- 15 «Вінниччина медична» – нова платформа для висвітлення дослідження історико-медичного краєзнавства (ВНМУ)
- 17 Робота над формуванням БД «Випускники Вінницького медичного» – це збереження історії медицини та спадщини університету (ВНМУ)

Сторінка методиста

- 19 Науково-методична підтримка професійного розвитку фахівців бібліотек (Вінницьке обласне МО бібліотек ЗВО)

Озвучені думки

- 22 На питання відповідає... (Притуляк Т. Є., директор науково-технічної бібліотеки ВНТУ)

Бережемо спадщину

- 27 З рідною мовою і вишиванкою в серці (ВНТУ)

Поринаємо у творчість

- 28 Новорічний хендмейд (ВДПУ)

Бібліотеки – читачам

Бібліотека – науковцям

Підвищення якості наукових публікацій та відображення їх у міжнародних наукометричних БД – вимога часу. Сьогодні особливої актуальності набуває ефективність висвітлення результатів наукових пошуків. Час вимагає від наукових працівників не лише друкованих видань, а й відображення своїх публікацій у відкритому просторі, доступність та цитованість наукових публікацій, впровадження досліджень та їх використання, про що свідчить індекс цитування публікацій.

Наукометричні показники важливі для: порівняння внеску української науки у національну та світову скарбницю (у вигляді рейтингів); здійснення самоаналізу щодо виконання ЗВО критеріїв надання статусу національного; проходження державної атестації; отримання наукового ступеня; отримання грантів; участі на конкурсній основі у відборі з метою безкоштовного доступу до БД Web of Science, Scopus.

Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, надаючи інформаційну підтримку навчальній, науковій та виховній діяльності прагне бути активним партнером на всіх стадіях життєвого циклу наукових досліджень вчених ЗВО, сприяє підвищенню рейтингу університету, формуванню бренду вченого. Університетська бібліотека, як важливий центр інформації: забезпечує інформаційну підтримку науково-дослідницької діяльності; впроваджує в практику діяльності нові моделі наукової комунікації (репозитарій, освітні платформи та ін.); інтегрує результати наукових досліджень до світових БД науково-технічної інформації (повнотекстові, реферативні, наукового цитування тощо); вимірює вплив та видимість результатів наукових досліджень ЗВО; навчає вчених різним аспектам інформаційного пошуку та роботі зі світовими БД наукового цитування.

Бібліотека перебудовує власну діяльність на розвиток бібліотечних сервісів із підтримки наукових публікацій, надає допомогу з інтегрування публікацій у світові БД, інформує про умови публікацій, про систему наукометричних показників тощо. Працівники бібліотеки проводять індивідуальні та гру-

пові заняття з інформаційної культури та надають консультації з культури публікації (оформлення наукових статей, списків літератури). Бібліотекарі створюють відеоролики, презентації з бібліографічної культури, бібліометрики, знайомлять з особливостями інтеграційних процесів з метою покращення розвитку публікаційної активності та цитування наукових публікацій вчених університету.

Працівники бібліотеки беруть активну участь у днях академічної доброчесності, розповідають про електронні ресурси бібліотеки та їх відповідальне використання.

Директор бібліотеки долучилася до заходів, організованих освітньо-науковим центром «ХАБ «NOTBOX» ВДПУ:

16.05.2024 р. – «Наукометрія: Наукометричні показники. Наукометричні рейтинги. Шляхи підвищення індексу цитування вченого»;

08.11.24 р. – «Університетська бібліотека в системі наукометричного супроводу науково-дослідної та освітньої діяльності ВДПУ імені Михайла Коцюбинського».

Спільні зусилля науковців та спеціалістів бібліотеки сприяють розширенню представництва університету в українській та світовій науковій спільноті, впливають на покращення наукометричних показників університету.

Бібліотека продовжує формування якісного контенту, максимально забезпечуючи інформацією наукові, навчальні та соціокультурні запити університету, надаючи вільний доступ до інформації усім категоріям споживачів.

Воробйова Л. М., заступниця директорки бібліотеки ВДПУ

Бібліотеки – читачам

Напрями інформаційно-освітньої діяльності

Знайомимо та Інформуємо

Велика увага приділялася організації малих форм роботи, як наприклад, створення ілюстративно-книжкових виставок (традиційних і віртуальних), презентацій, бесід на допомогу навчальному процесу, до відзначення державних свят та ювілейних дат видатних вчених, державних діячів.

Біобібліографічні покажчики серії «Вчені нашого університету» інформаційно-освітнього проекту «Науку творять обрані» висвітлюють весь комплекс наукових здобутків вчених ВНТУ, їхній життєвий та творчий шлях.

Цикл «Штрихи до портрета вченого» даного проекту також поповнився новоствореними віртуальними виставками-презентаціями до ювілейних дат професорів Олега БІСІКАЛА, Олександра ОСАДЧУКА та Сергія ПАВЛОВА.

Бібліотека продовжує роботу в представленні наукового потенціалу університету у віртуальному інформаційному середовищі – вільній інтернет енциклопедії Вікіпедії, а також долучилась до марафону WikiGar громадської організації «Вікімедіа Україна». Його головна ідея – створення та покращення статей про видатних жінок, щоб зменшити гендерний дисбаланс у Вікіпедії.

Бібліотека підготувала статті-сторінки про жінок-науковців нашого університету. Водночас редагували наявні сторінки науковцям ВНТУ з посиланнями на повні тексти їхніх праць у відкритому доступі.

Бібліотека ВНТУ створила нову рубрику «Доктори наук ВНТУ в Енциклопедії Сучасної України», яка протягом року була наповнена статтями про науковців університету.

Бібліотеки – бібліотекарям

На базі науково-технічної бібліотеки Вінницького національного технічного університету відбулось засідання круглого столу «Електронні ресурси: види, комплектування, облік та використання в освітній та науково-дослідній діяльності університету», участь в якому взяли працівники відділів комплектування та наукової обробки літератури, а також керівники університетських бібліотек м. Вінниці.

Також головні спеціалісти Бібліотеки взяли участь у засіданні круглого столу «Майбутнє інформаційних професій: роль та перспективи спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» у ДонНУ.

Відбулась робоча зустріч фахівців нашої Бібліотеки з колегами бібліотеки Стусівського університету з метою ознайомлення з їх практикою впровадження ABIS Koha у процесі роботи.

Цвілишена О. М., заступниця директорки науково-технічної бібліотеки ВНТУ

impossible

Успішний проєкт

Робота наукової бібліотеки Стусівського університету на шляху подальшого впровадження АБІС КОНА

У статті йдеться про процес та результати освоєння автоматизованої інформаційної бібліотечної системи (АБІС) Коґа у науковій бібліотеці Донецького національного університету імені Василя Стуса упродовж 2024 року.

У поточному році ми власними силами продовжили вносити зміни до АБІС Коґа, адаптувати її, переносити дані зі старої АБІС IRBIS у вже нову АБІС. Бібліотечні працівники пробували тестувати особливості наповнення окремих модулів АБІС, спільно обговорювали проблемні питання, що при цьому виникали, намагалися віднайти шляхи їх вирішення, зверталися за консультаціями до колег із інших університетських бібліотек, які у своїй роботі вже використовують АБІС Коґа. І як підсумок своєї роботи упродовж року маємо певні успіхи і результати щодо освоєння та наповнення окремих модулів АБІС Коґа, зокрема:

Модуль «Каталогізація»:

– продовжено розширення шаблонів і правил для відображення полів і підполів АБІС IRBIS в поля АБІС Коґа для виконання імпорту бібліографічних записів та наповнення новими бібліографічними записами електронного каталогу АБІС Коґа (ЕК) (<https://opac.donpu.edu.ua/>), що оновлюється у реальному часі;

– виконано редагування 5 834 бібліографічних записів і примірників, імпортованих з АБІС IRBIS до АБІС Коґа.

З січня по листопад цього року до ЕК АБІС Коґа імпортовано 18 306 та введено 1 294 нових бібліографічних записів.

Станом на 01.12.2024 року база даних ЕК АБІС Коґа нараховує понад 21 900 записів.

Модуль «Каталогізація» АБІС Коґа до завершення процесу імпортування бібліографічних записів із АБІС IRBIS перебуває у тестовому режимі.

Модуль «Користувачі»:

– засвоєно процес введення та корегування даних користувача;

– розроблено алгоритм і шаблони для підготовки даних для масового імпорту даних користувачів;

– проведено 2 етапи імпорту даних користувачів-здобувачів (аспірантів, бакалаврів, магістрів);

– імпортовано 2 096 записів користувачів-бакалаврів і 342 записи користувачів магістрів (за станом бази даних здобувачів на початок II семестру; імпортовано/відкореговано 105 записів аспірантів);

– на початку навчального 2024/25 року імпортовано дані зарахованих у 2024 році магістрів та бакалаврів; імпортовано або відкореговано дані аспірантів станом на жовтень 2024 року;

– підготовлено 2 презентації: «Про роботу з модулем «Пакетна робота з користувачами», «Презентація АБІС Коґа. Деякі питання», з якими ознайомлено бібліотечних працівників наукової бібліотеки;

– проведено 2 тренінги щодо супроводу бази даних користувачів, семінари і практичні консультації щодо введення/ корегування карток користувачів для бібліотекарів відділу комплексного бібліотечно-бібліографічного обслуговування;

– розроблено інструкцію з підготовки імпорту і формування бази даних користувачів у АБІС Коґа.

Модуль випробувано у тестовому режимі.

Модуль «Обіг», що включає книговидачу (видачу та повернення примірників), переміщення видань бібліотечного фонду між підрозділами, підтримку можливості віддаленого резервування видань користувачами, стеження за простроченнями й підрахунки книговидачі, випробувано у тестовому режимі.

impossible

Успішний проєкт

Модуль «Надходження»:

– проведено онлайн-зустріч із колегами із наукової бібліотеки Українського католицького університету (місто Львів) з метою отримання методичної допомоги щодо алгоритму заповнення бази даних та обліку нових надходжень АБІС Коґа;

– проведено поточні консультації з працівниками відділу організації, обліку та зберігання фондів по роботі з модулем «Надходження»;

– розроблено методичну інструкцію із заповнення бази даних модуля «Надходження»;

– *запущено у роботу модуль «Надходження».*

Станом на 01.12.2024 року до бази даних АБІС Коґа введено 386 бібліографічних записів нових надходжень видань.

Модуль «Серіальні видання»:

– процес наповнення бази даних (електронної реєстрації та каталогізації періодичних видань) модуля освоєно;

– *модуль «Серіальні видання» запущено у роботу.*

Станом на 01.12.2024 року до бази даних АБІС Коґа Коґа введено

2 859 примірників наукових фахових журналів (122 назви), що надійшли до наукової бібліотеки по передплаті упродовж 2015-2024 років.

Модуль «Інструменти»:

– розпочато процес штрих-кодування книжкового фонду, під час чого розроблено макет та шаблон для друку етикеток зі штрих-кодами для примірників видань;

– сформовано 121 порцію етикеток (23 331 етикетка) у вигляді PDF-файлів по імпортованих записах з АБІС IRBIS для подальшого друку;

– роздруковано 46 порцій етикеток (10 825 етикеток) у вигляді PDF-файлів по імпортованих записах з АБІС IRBIS.

Загальне число видань бібліотечного фонду наукової бібліотеки, що пройшли штрихове кодування у цьому році - близько 4 000 примірників.

У вересні-жовтні ми у дружній атмосфері провели робочі зустрічі із науковцями та працівниками Науково-технічної бібліотеки Вінницького національного технічного університету з питання

ознайомлення колег із практикою впровадження АБІС Коґа у процесі роботи наукової бібліотеки ДонНУ імені Василя Стуса.

У наступному році продовжимо роботу у даному напрямі та намагатимемося спрямувати зусилля на:

- забезпечення вільного доступу користувачів до електронного каталогу АБІС Коґа;

- завершення процесу штрих-кодування бібліотечного фонду;

- впровадження автоматизації бібліотечних послуг у всіх підрозділах наукової бібліотеки задля покращення якісного рівня довідково-інформаційного обслуговування здобувачів та науковців Університету.

Попереду нас чекає потужна, цікава та насичена робота з великою надією і сподіваннями на Перемогу України у цій несправедливій і жорстокій війні!

*Міцан Т. І., директорка
бібліотеки ДонНУ*

*Смирнова Т. В., завідувачка відділу
інформаційних технологій бібліотеки ДонНУ*

Місце зустрічі – Бібліотека

Тактильний контакт може бути заспокійливим для багатьох людей, але не для всіх. Перед тим, як доторкнутися до когось, завжди варто попросити дозволу, оскільки такий контакт може бути неприємним або навіть травматичним.

У студії регулярно проводяться цикли тренінгів з акторської та ораторської майстерності, які розвивають психологічні навички і дозволяють учасникам поглиблювати своє самопізнання. На заняттях студенти формують уміння виражати свої емоції тілом, мімікою, голосом, працюють над самопрезентацією, вчать знімати емоційну скутість, удосконалюють навички вільного спілкування та комунікабельності, відточують вміння правильної артикуляції, дикції, інтонації. А вправи на покращення дихання (глибокий вдих та повільний видих) допомагають заспокоїти нерви та відновити емоційний баланс, навчають контролювати себе і в деякій мірі керувати емоціями, що своєю чергою допоможе вирішувати проблеми, які виникатимуть у повсякденному житті.

Стало доброю традицією в бібліотеці проводити перегляди екранізацій відомих творів, організовувати спільні походи до Вінницького академічного музично-драматичного театру ім. М. Садовського та відвідувати концерти в обласній філармонії. Після кожного заходу – обов'язкове обговорення або диспут щодо свого бачення теми, твору, книги та відображення її автором та режисером.

Ще один культурний захід, який став гарною можливістю для саморозвитку студентів – мистецький проєкт «Драбина». На перформанс

запрошуються всі, хто любить декламувати вірші, співати або просто хоче насолодитися мистецтвом у всій його різноманітності. Проєкт «Драбина» дає можливість здійснити креативний підхід до організації заходів, формат якого передбачає неформальне спілкування та виступи на драбині замість традиційної сцени. Цей проєкт дав можливість молоді вдосконалювати свої ораторські здібності, розвиватися культурно та зміцнити характер, проявляючи хоробрість. Це була ще одна можливість піднятися на щабель вище своїх страхів.

А ще «вежівці» щороку влаштовують костюмоване гарбузове паті у найкращих традиціях відомого свята. Студенти-медики використовують чудову нагоду розважитися, намагаються робити акцент на переодяганні та веселошах, а не на містичності свята. Для молоді карнавал на Гелловін допомагає проявити емоції, які заховані в тінь, прожити «негативні ролі» в безпечному середовищі. Це має терапевтичний ефект. Тобто за допомогою чорного гумору та яскравих костюмів в атмосфері гри, сміху, дурочків відтворюються речі, що лякають і непокоять. І це допомагає боротися з почуттям страху.

Творча група вежівців на «Драбині»

Веселе і «страшне» Гарбузове паті

У кожного народу і в кожній родині впродовж життя складаються певні суспільні та особистісні традиції. Вони відіграють важливу роль у відтворенні культури і духовного життя, у забезпеченні спадкоємності поколінь, в гармонійному розвитку суспільства та особистості. Тому серед

Місце зустрічі – Бібліотека

студентства популярними є театралізовані українські вечорниці. Віддаючи шану минулому, на вечорницях відроджується усе найдорожче, що є у народу: його мова, пісня, історія. Народна забава з гаданням, з пригощанням варениками, співами, танцями тішить як гостей, так і самих учасників. Відтворення традицій позитивно впливає на

Вечорниці на Андрія

емоційний стан, допомагає відійти від буденності, тривожного повсякдення, естетично і духовно збагачує. І, зрештою, підтримує ментальне здоров'я. Літературно-музичні вітальні, на які студія «Вежа» запрошує гостей, дають змогу молоді розширити коло спілкування, адже завжди після проведеного заходу до студії долучаються нові учасники.

**Зустріч друзів і однодумців
у літературно-музичній вітальні**

Міжнародний день рідної мови – свято, яке щорічно збирає в бібліотеці шанувальників рідного слова, представників різних націй та народностей. Активними учасниками заходу є «веживці» та іноземні студенти. Кожен з них із задоволенням ділиться часткою своєї культури та самобутності, читає вірші, виконує музичні твори.

Але найпопулярніше серед студійців – заняття «Вільний мікрофон». Тут вони презентують твори своїх друзів у власній інтерпретації та водночас можуть почути власний твір у чужому прочитанні. Тут вони рівні серед рівних: знають, що ніхто їх не осудить за непрофесійність, але виправить помилки.

**З мікрофоном Аліна Кабанова,
студентка 2 курсу ВНМУ**

Спільноти підтримки, схожі на «веживців», де студенти читають, декламують, грають, співають, танцюють, тобто спонукають до руху, до дії – повинні формуватися при бібліотеках для забезпечення психологічної допомоги. Такі групи можуть стати місцем опори. Місцем, де труднощі розділяються. Місцем, де люди не дають порад, а просто залишаються людьми, що співпереживають і нічого не вимагають. Саме тут молоді надається можливість поділитися своїм досвідом, знайти підтримку та почути корисні поради щодо збереження свого ментального здоров'я. Це сприяє саморозвитку, покращенню якості життя та впевненості в собі.

*Гулик І. В., завідувачка відділу
культурно-просвітницької роботи
наукової бібліотеки ВНМУ*

Місце зустрічі – Бібліотека

Зворушливі зустрічі, які надихають...

*«Небо знову дублює
колір твоїх очей»*
Світлана Пенькова

1 жовтня 2024 року з нагоди Дня захисників і захисниць України співробітники бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ організували зустріч з Світланою Пеньковою, дружиною авіатора Віктора Пенькового, який загинув, захищаючи Україну.

Світлана Пенькова – письменниця, засновниця ГО «Відроджена», яка займається проведенням терапевтичних заходів для жінок, що втратили на війні своїх чоловіків, волонтерка доброї волі та переможниця всеукраїнської церемонії «Жінка третього тисячоліття» 2024 року.

На заході відбулася презентація книги мотива-торки, волонтерки Світлани Пенькової «Українські Колібри». Видання присвячене загиблому під час виконання бойового завдання чоловікові авторки - борттехніку однієї з авіаційних бригад Повітряних Сил Віктору Пеньковому. Він був безмежно закоханий у небо, в свою сім'ю та в Україну, за яку віддав життя. Авіатор Віктор Пеньковий головний герой книги «Українські Колібри», яку написала

його дружина Світлана Пенькова в його пам'ять.

Ідея написати книгу виникла у пані Світлани майже одразу після того, як вона дізналась про загибель чоловіка. Книга «Українські Колібри» розповідає про історію родини, щирі емоції, події життя та війни. Дружина військового наголосила на тому, де брати сенс, щоб жити повноцінним життям, поділилась корисними практиками відновлення та самозцілення.

Активну участь у заході взяли адміністрація інституту, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, співробітники бібліотеки. Під час зустрічі відбувся активний діалог між студентами та гостею. Усі охочі мали можливість придбати книгу з автографом.

Захід був емоційним та зворушливим. Такі зустрічі дуже важливі для всіх – є відчуття взаємо-підтримки і тепла, що надихає й дає сили боротися далі, кожен на своєму фронті, задля нашої довгоочікуваної ПЕРЕМОГИ.

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

Місце зустрічі – Бібліотека

Бібліотека ВНТУ – відкрита для всіх

Бібліотека навчає основам інформаційної культури

З перших днів навчального року у Бібліотеці ВНТУ було людно: розпочався традиційний Місячник першокурсника. Саме під час нього студенти-першачки знайомляться з університетською книгозбірнею, зареєструються в ній та отримують необхідну навчальну літературу.

Бібліотекарі організували для студентів лекційно-практичні заняття з основ інформаційної культури, які сприяють розвитку у користувачів навичок пошуку, оцінювання, використання та збереження інформації, а також знайомили з усіма можливостями Бібліотеки і послугами, які можна отримати як в стінах книгозбірні, так і віддалено через бібліотечний вебсайт в режимі 24x7.

теки повну академічну збірку творів Григорія Сковороди, а онук Владислав – портрет дідуся, який займе гідне місце в експозиції професора Івана Кузьміна, створеній університетською Бібліотекою.

Присутні на заході могли ознайомитися з книжковою виставкою «Життя у вічному горінні (до 100-річчя з дня народження І. В. Кузьміна)» та предметами експозиції з міні-музею проф. Кузьміна, представлені організаторами та безпосередніми учасниками заходу – працівниками Бібліотеки.

2024 рік, згідно розпорядження Кабінету Міністрів України, є роком вшанування Тараса Шевченка, в зв'язку з його 210-річчям. У Шевченківські дні Бібліотека, за участі Центру соціально-організаційної роботи, провела в університеті флешмоб «Слово Кобзаря єднає...».

В квітні Бібліотека провела у Вінницькому національному технічному університеті годину пам'яті «ГРЧИТЬ ЧОРНОБИЛЬ КРИЗЬ РОКИ» на вшанування усіх загиблих ліквідаторів та жертв Чорнобильської трагедії.

Бібліотека ВНТУ – соціокультурний напрям

В 2024 році Бібліотека організувала і провела рекордну кількість культурно-просвітницьких заходів.

5 лютого у Вінницькому національному технічному університеті відбулися урочистості з нагоди 100-річчя з дня народження Івана Васильовича Кузьміна, доктора технічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, ректора ВНТУ 1976-1989 років. Для вшанування пам'яті видатного науковця, талановитого організатора та керівника, багатогранної особистості прийшли представники міської та обласної адміністрації, колеги, друзі, учні... Було багато сказано гарних слів про Івана Васильовича, про його внесок в розбудову не лише Університету, а й міста Вінниці, зокрема мікрорайону Вишеньки.

На святі не обійшлося й без подарунків. Професор Сергій Павлов подарував для читачів бібліо-

Місце зустрічі – Бібліотека

Травень радує українців гарними самобутніми святами: міжнародним днем сім'ї, Днем матері, Днем вишиванки, святом жінок-мироносиць, яке ще на Україні здавна називали Днем жінки. Знаковим є те, що День перемоги над нацизмом також відзначаємо в травні.

І саме в один із таких гарних травневих днів Бібліотека запросила до себе на свято українських жінок – справжніх українок чотирьох (!) поколінь – ніжних, зворушливих, щирих, які вражають сміливістю й вірою у власні сили та перемогу. Вони, кожна по-своєму, перетворюють виклики на можливості та змінюють світ навколо себе.

В червні для університетської спільноти була проведена презентація книги «Моє прізвище Бронштейн». Авторка — Тетяна Корсунська (в дівочтві Бронштейн), уродженка України, нині громадянка Німеччини, яка була присутня на заході онлайн.

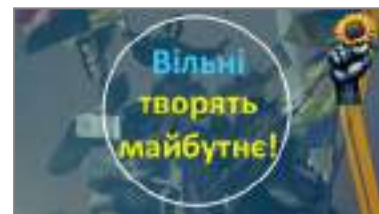
Ця книга — документальна повість, яка розповідає про єврейського хлопчика, що пережив німецьку окупацію України у роки Другої світової війни саме на Вінниччині. Через 80 років після описаних подій Тетяна Корсунська, донька Аарона Бронштейна, по крихтах збирала і відновлювала унікальну історію свого батька і людей, які його рятували. Один із рятівників хлопчика — дідусь ректора ВНТУ — Григорій Савович БІЛІЧЕНКО, який удостоєний звання Праведника світу.

До Дня захисників і захисниць України відбувся масштабний захід, який зібрав велику кількість студентської молоді, викладачів, працівників Університету. На захід завітала Світлана БЕВЗ, кандидат технічних наук, доцент, а нині — військовослужбовиця ЗСУ. Про криваві воєнні будні, важливість єднання фронту з цивільним населенням розповіла присутнім наша захисниця. Подякувала керівництву Університету, всім працівникам за підтримку підрозділу, де вона служить. Зустріч супроводжувалась тематичним відео «За волю України: Герої, що не повернулися...», створеним університетською бібліотекою.

За участі Бібліотеки у ВНТУ відбулися урочистості з нагоди відзначення Дня Гідності й Свободи. До даного заходу працівники Бібліотеки підготували відеофільм «Вільні творять майбутнє».

Також Бібліотека стала організатором заходу-реквієму «Не згасне в серці пам'яті свіча...» на відзначення Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій.

В умовах повномасштабної російської агресії університетська Бібліотека продовжує інформаційно-іміджеву діяльність у соціальних мережах. Регулярно висвітлюється робота Університету та Бібліотеки й публікуються дописи до важливих дат та подій в житті Університету, Вінниччини, України на офіційних сторінках та профілях в Facebook, Telegram, Instagram, TikTok, YouTube.

Бібліотечні сторінки, профілі та групи в соцмережах не втрачають своєї популярності, ми маємо багато підписників, з якими спілкуємося на різноманітні теми (зворотній зв'язок).

Цвілишена О. М., заступниця директорки науково-технічної бібліотеки ВНТУ

Місце зустрічі – Бібліотека

До 160-річчя від дня народження великого сонцепоклонника

Презентація фотоальбому «Шляхами Михайла Коцюбинського: від Вінниці до Чернігова» відбулася 9 грудня 2024 р. у книгозбірні Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Екскурс сторінками цього альбомного видання провели для студентів факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха викладачі кафедри української літератури університету, яким належить ідея його створення.

«Шляхами Михайла Коцюбинського: від Вінниці до Чернігова» – це унікальне видання із елементами навчально-наочного посібника з серії «Митці Поділля», в якому подано світлини, де зафіксовано сторінки життя та творчості Михайла Коцюбинського вінницького періоду, пам'ятні місця Поділля, пов'язані з постаттю письменника. Мета видання залюбити нашу сучасну молодь у творчість М. Коцюбинського.

Присутні на заході відзначали важливість такого видання для освітньої, культурної, наукової спільноти не тільки Вінниччини, але й України.

Воробйова Л. М., заступниця директорки бібліотеки ВДПУ

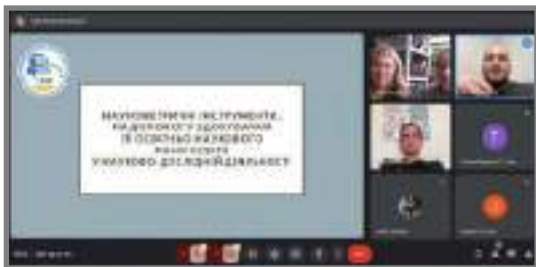
Бібліотека взаємодіє

У взаємодії з університетом

Науковий портал

Щорічно науково-технічна бібліотека ВНТУ приєднується до Міжнародного Тижня Відкритого Доступу, який відзначається в останній тиждень жовтня. Традиційно було проведено цілу низку заходів для наукової спільноти університету. В рамках цієї події було проведено інформаційний захід «День аспіранта ВНТУ» онлайн.

Про відкриту освіту та відкриту науку йшлося ще на одній зустрічі з науковою молоддю «Молодий дослідник ВНТУ: інфодень в бібліотеці», який відбувся в травні місяці онлайн.

До заходів з молодими науковцями долучалися проректор з наукової роботи проф., д-р екон. наук Ірина Єпіфанова, яка розповіла про роль науки в житті людства, непростий шлях науковця, розвиток досліджень в університеті та Оксана Залюбівська завідувачка сектору розвитку персоналу та практик академічної доброчесності ЦЗЯО ВНТУ, з інформацією про академічну доброчесність в наукових дослідженнях.

Продовжувалась робота з розділом бібліотечного сайту «Наукометрія», редагувалась інформація про авторитетні сайти, рейтинги, профілі ВНТУ та науковців університету у БД, бібліометричний аналіз публікаційної активності університетських вчених та ін.

Бібліотека в житті університету

Бібліотека університету є активним учасником як академічного, так і культурного життя закладу, отже, бере участь у всіх загальноуніверситетських

заходах.

У День відкритих дверей майбутніх абітурієнтів неабияк зацікавили мотивуюча фотовиставка «Стартуй у майбутнє: відкрий свої можливості разом з нами» та книжкова виставка «Книга най, най, най...», оформлені Бібліотекою.

В квітні ВНТУ відзначив півстолітній ювілей власної незалежності і 30-ліття в статусі університету. До святкування Дня університету долучилася й Бібліотека: організувала книжкову виставку «ВНТУ в іміджевих виданнях» та створила відеоролик «Історія ВНТУ: від витоків до сьогодення», який був представлений на урочистостях.

Наша Бібліотека поряд з практичною підтримкою науково-дослідницької роботи в університеті долучається до відзначень професійних свят. Цьогоріч до Дня науки в Україні, Дня винахідника і раціоналізатора, Всесвітній день науки в ім'я миру та розвитку» було випущено відеоролики «ВНТУ – стратегія твого успіху», «Від ідеї – до реальної моделі» та «Наука в ім'я миру та розвитку».

Завдяки бібліотечній діяльності зміцнюються взаємодія та іміджеві позиції університету.

Цвілишена О. М., заступниця директорки науково-технічної бібліотеки ВНТУ

Вивчаємо історію краю

«Вінниччина медична» – нова платформа для висвітлення дослідження історико-медичного краєзнавства

На просторах «Фейсбуку» цьогоріч з'явилася нова сторінка Наукової бібліотеки «Вінниччина медична». Це не просто цифровий ресурс, а жива платформа, що популяризує дослідження Наукової бібліотеки в галузі історико-медичного краєзнавства. Епіграфом до сторінки взято слова Григорія Сковороди: «Пізнай свій край, себе, свій рід, свій народ, свою землю – і ти побачиш шлях у життя», які спонукають до глибшого розуміння нашої історії, культури та медичних традицій Вінниччини. Кожен пост, кожна публікація – це крок до пізнання, що запрошує кожного користувача відкрити для себе нові грані медичної спадщини регіону. Слова тут не просто тексти, вони – місточки крізь роки, що з'єднують історії людей, великих справ і пам'ятних подій, переплітаючи їх із сьогоденням.

Сторінка «Вінниччина медична» стає майданчиком для обговорень, відкриттів і нових знайомств. **Тут відбувається знайомство з новими виданнями бібліотеки** – мовчазними свідками медичної історії. Кожна книга – це цілий всесвіт, повний розповідей про лікарів, науковців, медиків-захисників, які своїм життям стали на сторожі здоров'я й наукового прогресу. Сторінки нових видань промовляють голосом тих, хто колись обрав шлях служіння, хто в непростих умовах доводив свою відданість людям, розвивав медичні знання, рятував на полі бою... З кожною новою сторінкою виникає враження, ніби ці люди постають поруч, живими й справжніми, діляться своєю історією, мудрістю, незламною волею. Це книги, що не лише дають

знання, а з'єднують минуле з майбутнім, стаючи частиною пам'яті, яку несе й оберігає бібліотека. Підтвердженням актуальності роботи бібліотеки в цьому напрямі є слова професора В. Півторака «...Прямую до бібліотеки».

Найбільше підготовлених **дописів було присвячено науковцям університету** – людям, чиї імена викарбувані на скрижалях його сторічної історії. Тут зустрічаються розповіді про тих, хто у білих халатах зі світлими думками йшов на зустріч невідомому, хто стояв біля витоків, закладаючи міцний фундамент знань, хто з першого дня відкриття інституту відчув відповідальність перед його майбутнім, хто з вірою і завзяттям працював над розбудовою закладу, хто щоденно примножував і зберігав його здобутки та спадщину. В кожному слові дописів про І. Я. Дейнеку, І. А. Данилевського, О. К. Каблуківу, В. С. Тарасюка, Г. В. Терентьєва, М. М. Хращевського, І. М. Грабченка, О. О. Пентюка та ін. оживали яскраві й різноманітні портрети науковців, завдяки яким університет розвивався та досягав висот. Читацька аудиторія активно реагує на кожен допис бібліотеки та у коментарях ділиться власними враженнями «Дуже цікава інформація, ім'я відоме, але в історико-медичній літературі мало висвітлено. Дякую, збагатили пам'ять» – Валентина Пилипчук про завідувача кафедри шпитальної хірургії ВДМІ (1945–1960) професора І. А. Шраєра. Інколи – це короткі слова подяки «Дуже вдячний бібліотеці за вшанування ювілею професора...», а часом – цілі роздуми, які додають дописам нові відтінки, створюючи атмосферу спільного захоплення представленою подією «Щиро вдячна Борису Захаровичу за запрошення на навчання до клінічної ординатури у далекому 1983 році мене молодого лікаря Вінницького онкологічного диспансеру. Борис Захарович був високо інтелектуальним Вчителем, високоосвіченим рентгенологом, радіобіологом, і від нас молодих завжди вимагав ґрунтовної підготовки до занять, прищеплював навички наукової роботи під час виконання наукових експериментів у віварії, де ми працювали з великим ентузіазмом...

Вивчаємо історію краю

Світла пам'ять про шанованого Вчителя, професора Сухорукова Бориса Захаровича, який заклав любов до радіології на все життя, залишиться назавжди в серцях його вдячних учнів» (Тамара Коваленко про професора Сухорукова Б. З.).

Своєрідним літописом, що об'єднує минуле та теперішнє, стали **дописи до ювілейних дат** потужних академічних осередків університету: 90-річчя кафедри шкірних і венеричних хвороб, 30-річчя стоматологічного факультету, 30-річчя наукового журналу «Вісник ВНМУ» та ін.

У кожному дописі представлено етапи розвитку цих структур, їхніх засновників і тих, хто робив значний внесок у формування традицій та цінностей. Особливу увагу приділено викладачам, студентам та випускникам, які продовжують славу університету. Ці дописи демонструють силу традицій та спадковість поколінь, які забезпечують неперервний розвиток університету й допомагають йому залишатися одним із провідних закладів освіти та науки.

Окремими дописами було вшановано **видатних медиків**, народжених на Вінниччині (І. Лазаревича, М. Стаховського, М. Веркентін, В. Трикуленка, П. Думіна) та **випускників Вінницького медичного** (В. Козловського, П. Ткачука, О. Боржковського, В. Завадюка). Колишні випускники з теплотою згадували роки навчання, моменти, які стали дорогими спогадами, та тих, з ким разом здобували професійні знання й досвід. Особливо зворушливий коментар був адресований «одному з старших наших однокурсників, який ще будучи студентом проявив себе як дійсно гарний організатор: вже

на 1 курсі очолив штаб ДНД, був командиром студентських будівельних загонів, працював головою профспілки студентів інституту» (Володимир Коваленко про П. М. Гунька).

Свідченням того, що **сторінку переглядають колишні випускники-іноземці**, є їхні теплі коментарі, які відображають щире вдячність та приємні спогади про Вінницю та університет. Для багатьох з них Вінниця залишилася не просто місцем навчання, а домівкою, до якої вони завжди хочуть повернутися, навіть якщо лише в спогадах. «Мой второй родной город Винница, родной университет Пирогова скучаю, но что делать это жизнь, всё прошло так быстро...». У коментарях вони часто діляться враженнями про студентські роки, розповідають про улюблені місця Вінниці, захоплюються спогадами про доброзичливу атмосферу і дружню підтримку, які відчували тут. «Спасибо всем. Ректор университета профессор Мороз, в деканат скажу всем привет с уважением Коваленко, Пивторак, Филенко, Палий, моим профессорам Серкова, Козлов, Маленький, Братусь, Билык, Потолочный, Виевский и другие просто вы незабываемые. Низкие поклонны вам» (Gautam Modi, Індія). Випускник ВНМУ Хав'єр Гарсія Алайо (Javier Garcia Alayo), травматолог та ортопед за фахом, який працює в спеціалізованій регіональній лікарні Ламбаек та медичній клініці «Telemedica SAC» (м. Чиклайо, Перу) залишив допис: «Мое другое родное место Винница». У наступному коментарі зазначив: «Особливі вітання випуску 1985 року та травматологам 1988 року». Ці відгуки додають особливої теплоти, підкреслюючи, що університет залишив глибокий слід у їхніх серцях та став важливою частиною їхнього життєвого шляху.

Сторінка Наукової бібліотеки «Вінниччина медична», як показав час, стала живим діалогом, що об'єднує читачів, бібліотекарів, дослідників і просто небайдужих людей, які відкривають один одному нові сторінки із життя Вінницького медичного. І, гортаючи ці сторінки, кожен із нас стає свідком цієї історії – неповторної, багатой на мить і відлуння, що не знає меж у часі.

Мельник М. І., заступниця директорки
Наукової бібліотеки ВНМУ

Вивчаємо історію краю

Робота над формуванням БД «Випускники Вінницького медичного» – це збереження історії медицини та спадщини університету

Справжнім поштовхом до глибоких відкриттів і дослідницької роботи іноді може стати, здавалося б, незначна подія. Саме такою подією для нашої бібліотеки стала передача на зберігання альбомів випускників Вінницького медичного університету, які охоплюють період від 1937 року. Кожен альбом – це не лише знімки студентів і їхніх викладачів, а й жива історія університету. Переглядаючи ці сторінки, ми відчували гордість, адже перед нами постали обличчя людей, які у майбутньому зробили великий внесок у розвиток медичної науки Вінниччини та України.

Ця унікальна колекція викликала бажання зберегти та зробити ці фотодокументи доступними для всіх, хто цікавиться історією нашого університету та медицини загалом. Так виникла ідея створити БД «Випускники Вінницького медичного». Це важлива ініціатива, що підвищить зацікавленість користувачів у вивченні історії університету, його випускників та їхнього впливу на розвиток вітчизняної медицини. База даних стане своєрідним архівом, який дозволить зберегти ці цінні матеріали від фізичного зносу, забезпечить доступність для студентів, дослідників і широкої громадськості, а також забезпечить можливість для подальшого аналізу й досліджень у галузі медичного краєзнавства.

Для реалізації цієї ідеї була створена спеціальна електронна база даних, яка відрізняється від традиційних систем, що використовуються для обліку книг та журналів. Вона була розроблена з урахуванням особливих потреб – зберігати інформацію про випускників і викладачів, їхні фотографії та інші відомості. Щоб забезпечити максимальну точність і зручність пошуку, були налаштовані спеціальні поля, які дозволяють заносити детальну інформацію, зокрема: фото, ім'я, прізвище, рік випуску. Завдяки цій структурованій базі даних, пошук буде швидким і зручним. У перспективі вся інформація буде представлена в Інтернеті, що дозволить всім охочим користувачам знайти випускників і викладачів університету за різними параметрами. Це означає, що кожен матиме можливість отримати доступ до архівних світлин випускників і дізнатися більше про тих, хто навчався та працював у Вінницькому медичному університеті, починаючи з 1937 року.

Кропітка та захоплива робота над створенням цієї бази даних розпочалася з оцифровки альбомів. Кожну сторінку та кожне фото випускників і викладачів було ретельно відскановано, зберігаючи якість зображень. До кожної світлини прописано прізвище, ініціали та рік випуску. Проте в деяких випадках ідентифікувати особу було неможливо – такі записи маркували як

Бейгельюк Л. М. : випускник // Випусковий альбом ВМУ - 1937.
 Кл.слова (ненормовані): випуск 1937

Утримувачі документа:
 Наукова бібліотека ВНМУ ім. Пирогова

Вивчаємо історію краю

«Невідомо», щоб зберегти всі дані навіть без підписів.

З часом ця робота почала викликати дедалі більший інтерес у краєзнавців бібліотеки. Їх надихнула можливість відкривати не лише окремі історії людей, але й відстежувати окремі медичні династії, виявляти родинні зв'язки між поколіннями лікарів, які працювали в медичному університеті. Додаткові дослідження дозволили значно розширити інформацію, що вводиться в БД. До опису кожного випускника тепер додаються деталі, такі як спеціальність, займані посади, дати та місце народження. Також вносяться досягнення випускників, цікаві факти із їх життя, які краєзнавці знаходять в архівах, книгах та періодичних виданнях. До описів додаються додаткові фото, щоб кожен, хто працюватиме з базою, міг відчутти атмосферу часу та краще зрозуміти історію людей, що стояли біля витоків університету.

Нещодавно з'явилася нова ідея: додати до описів посилання на документи з інших баз даних, де є інформація про ці персоналії. Це дозволяє створити ширший і цілісний портрет кожної особистості, надаючи додаткові матеріали та джерела інформації, що висвітлюють різні аспекти їхньої діяльності. Ми прагнули об'єднати всі записи про кожну особу з БД «Випускники Вінницького медичного» з відповідними статтями та книгами з інших БД.

У результаті до опису кожної постаті додавалися посилання на повнотекстові документи, що стали доступними для читачів у зручному електронному форматі. Тепер кожен користувач, який переглядає інформацію про певного викладача чи випускника, може перейти до наукових публікацій та статей про нього, ознайомитися з його науковими досягненнями, історіями з життя або ж зібраними спогадами.

Завдяки такій інтеграції БД «Випускники Вінницького медичного» перетворилася на комплексний інформаційний ресурс, що дозволяє всім зацікавленим глибше зануритися в історію університету та його видатних постатей.

Бібліотека продовжує наповнювати базу, розширюючи її можливості та надаючи доступ до нових матеріалів, адже історія нашого університету – це не лише навчання та дослідження, а й живі історії людей, чиї досягнення є невід'ємною частиною медичної науки. Таким чином, кропітка робота з кожним альбомом поступово перетворилася на масштабний дослідницький проєкт, що не лише документує історію університету, але популяризує її. Робота триває, і ми сподіваємося, що з часом цей каталог стане справжнім архівом, який з'єднає сучасне покоління з минулим, даючи змогу глибше розуміти значення кожного внеску в медичну галузь.

*Шаповалова В. Ю., заступниця
директорки Наукової бібліотеки ВНМУ*

Богарський Іванка Школярівна (02.12.1875-19.10.1939) - уродженка с.Високий Школярівський - 1907 - народ. зрок. до р.мод. професор, гістока біолог, наук. співробітн.

Рубрика:
 Педагогіка - наук. часописи та наук. роботи - 1934 - одностатт.
 Заб. нар. - нар. зрок. - 1934 (90) - одностатт.
 Педагогіка (укр.) - 1978 - народинар.
 Школярів - періодика - Педагогіка (Україна) - на 1929 р. - народинар.
 Школярів - 1938 - статт. (журнал)

Анонси: Помер М. М. Богарський 1939 рік: одностатт. стаття про одностатт. жінку-лікарку з морфологічною моделлю статті.

Дод. трекінг документа:
 (додаток) бібліотека Національного університету

Відео:
 01:20:30

Упорядковані документи:
 Наукова бібліотека ВНМУ на Періодика

Список літератури:

1. [Дод. трекінг документа](#) Савченко, С. І. Обличчя кафедри факультетської гістології, історичний нарис до 40-річчя створення кафедри Ч. 1. Випуск факультетської гістологічної клініки і С. І. Савченко в Білому Водянському національному медичному університеті - 2014 - 1, 18 стр. Ч. 2 - С. 321-336 - [5 м. 5 в.]
2. [Дод. трекінг документа](#) Нечипорук, В. Юліяна, педагог [про видатного вченого, вченого, педагога М. М. Богарського] // В. Нечипорук // Молодий лікар. - 1962 - 38 номер (№ 18) - С. 1 - [5 м. 5 в.]
3. [Дод. трекінг документа](#) Нечипорук, В. Шкільна гісторія: до 100-річчя для народження Іванки Школярівни Богарської // В. Нечипорук, В. Богарська // Молодий лікар. - 1970 - 15 груд. (№ 49) - С. 1 - [5 м. 5 в.]
4. [Дод. трекінг документа](#) Клінічна дитяча гістологія Школярів НМУ ім. М. І. Пирогова, 2014 - 38 с. - [5 м. 5 в.] - С. 10 - фот. - каталог.
5. [Дод. трекінг документа](#) Голубенко, Олександр. Півріччя Школярів // О. Голубенко - голов. ред. О. Ф. Школяр, 1926 - 144 с. - [5 м. 5 в.] - с. 21-30 - фот.
6. [Дод. трекінг документа](#) Професор М. М. Богарський [некролог] // Шкільна гісторія. - 1939 - 21 жовт. (№ 242) - С. 4 - [5 м. 5 в.]

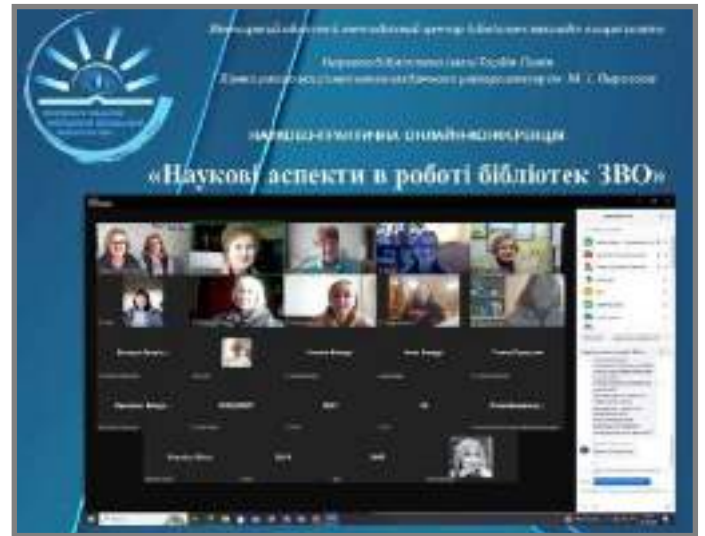
Науково-методична підтримка професійного розвитку фахівців бібліотек

Науково-методична діяльність Наукової бібліотеки ВНМУ у 2024 році здійснювалася у форматі інтерактивної взаємодії та творчої співпраці з бібліотеками закладів вищої освіти, що входять до Вінницького обласного методичного об'єднання. Основна увага була спрямована на інтеграцію наукових підходів із практичними ініціативами. Особливий акцент зроблено на підвищення кваліфікації й професійної майстерності бібліотечних працівників, а також на вивчення передового досвіду фахівців провідних бібліотек України.

Протягом року було проведено науково-практичну конференцію «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО», яка стала платформою для обміну досвідом і пошуку інноваційних рішень. У рамках підвищення кваліфікації відбулося чотири семінари: «Авторське право: захист інтелектуальної власності та доступ до інформації», «Бібліотечна діяльність і авторське право», «Актуалізація бібліотечних фондів: вимоги сьогодення», «Облік електронних ресурсів». Також проведено два тренінги: «Робота з УДК», «Онлайн-платформи та інструменти в роботі бібліотечного фахівця». Особливу увагу приділено психологічним аспектам роботи в умовах війни: організовано вебінар «Психологічні особливості культури підтримки під час війни», де розглядалися методи збереження емоційної стійкості та взаємної підтримки.

Науково-практична конференція «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО» стала важливою подією, яка об'єднала бібліотечних фахівців з різних регіонів України. Участь у конференції взяли колеги з обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО, а також представників із Харкова та Києва, що значно розширило обмін досвідом та ідеями в сфері бібліотечної справи. Серед доповідачів варто відзначити Павленко Т. Б., заступницю директорки Наукової бібліотеки ХНМУ, та Петруновську С. В., головну бібліотекарку Науково-технічної бібліотеки КПІ. У своїх виступах вони акцентували увагу на інноваційних підходах до роботи з відкритими освітніми ресурсами та поділилися практичними

напрацюваннями у використанні сучасних бібліотечних технологій. Конференція стала платформою для глибокого аналізу діяльності

бібліотек ЗВО, зокрема, їх ролі в інформаційній підтримці науковців та студентів. Особливу увагу учасники приділили питанням управління електронними ресурсами, розширення доступу до інформаційних платформ і сприяння науковим дослідженням в умовах цифровізації освітнього простору. Досвід, представлений на конференції, не лише розширив горизонти професійних знань, але й став цінним внеском у вдосконалення бібліотечної справи в умовах цифровізації освітнього простору. Він засвідчив важливість співпраці між бібліотеками закладів вищої освіти і став ще одним кроком до підвищення ефективності підтримки науково-освітньої діяльності.

У цьому році Наукова бібліотека ВНМУ приділила значну увагу актуальній в бібліотечному середовищі темі авторського права. Для бібліотекарів обласного методичного об'єднання проведено **семінар «Авторське право: захист інтелектуальної власності та доступ до інформації»**.

Загальні питання норм Закону України «Про авторське право і суміжні права» висвітлила Слотюк Г. М., в.о. директора бібліотеки та заступниця з наукової роботи та інформатизації Вінницької ОУНБ ім. В. Отамановського. Вона проінформувала про основні положення Закону, наголосивши на важливості дотримання авторських прав у бібліотечній сфері.

На семінарі присутні працівники Наукової бібліотеки і проректор з науково-педагогічної та виховної роботи ВНМУ Вергелес К. М.

Учасників заходу також цікавили питання щодо практичного застосування законодавства з авторського права у роботі бібліотек. Тому заступниця директора наукової бібліотеки ВНМУ Мельник М. І. провела ще один **семінар «Бібліотечна діяльність і авторське право»**, який було акцентовано на практичних аспектах застосування авторського права в бібліотечній справі.

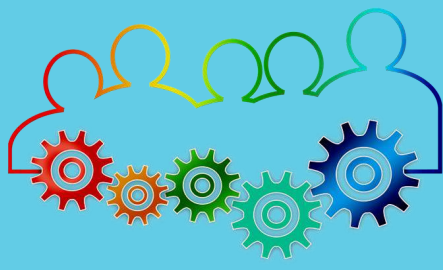
Мельник М. І. розповідає про авторське право в роботі бібліотек

Метою заходу було поглиблення знань бібліотекарів щодо захисту авторських прав, особливо в контексті сучасних викликів цифровізації та використання електронних ресурсів. Учасникам було представлено конкретні приклади, розглянуто правове регулювання копіювання та розповсюдження друкованих і цифрових матеріалів. Особливу увагу було зосереджено на дотриманні авторських прав при наданні доступу до електронних книг, журналів, баз даних і мультимедійних матеріалів.

Учасники активно брали участь у розв'язанні практичних кейсів, де аналізувалися реальні ситуації, з якими бібліотеки можуть зіткнутися в повсякденній роботі. Ці семінари надали бібліотекарям важливі практичні знання, які вони зможуть використовувати у своїй повсякденній роботі, допомагаючи їм ефективніше керувати ресурсами і захищати авторські права у межах своєї професійної діяльності.

Не менш актуальним питанням серед фахівців бібліотек залишалося питання обліку електронних ресурсів. З цією метою в рамках «Бібліостудії професійних ініціатив» на базі науково-технічної бібліотеки Вінницького національного технічного університету було проведено практичний **семінар «Облік електронних ресурсів»**. Участь в заході взяли працівники відділів комплектування та наукової обробки літератури бібліотек ЗВО м. Вінниці, а також керівники університетських бібліотек. Завідувачка відділу комплектування, наукової обробки літератури та книгозберігання НТБ ВНТУ Шевчук В.В. поділилася досвідом про джерела комплектування електронних ресурсів, їх обліку в АБІС «УФД/Бібліотека» та використання в освітньо-науковому процесі. Під час обговорення теми вона детально відповіла на всі поставлені запитання. Колеги з інших бібліотек поділилися власним досвідом роботи в цьому напрямі. Такий формат професійного спілкування сприяє вдосконаленню роботи і ефективному впровадженню у діяльність бібліотек.

На прохання працівників бібліотек фахових медичних коледжів було організовано два **тренінги: «Робота з УДК» і «Онлайн-платформи та інструменти в роботі бібліотечного фахівця»**.

Сторінка методиста

Під час тренінгу з УДК учасники отримали покрокові пояснення щодо систематизації медичних видань, словників і літератури військової тематики. Усі складні приклади було детально проаналізовано, що допомогло працівникам краще орієнтуватися у специфіці класифікації даних видів матеріалів. Також усі бібліотеки медичних коледжів отримали підготовлені матеріали для допомоги систематизаторам та контакти для консультацій. Другий тренінг допоміг учасникам освоїти базові та розширені можливості ресурсу Canva, який є незамінним у створенні візуальних матеріалів для бібліотечної роботи. Особливу увагу було приділено створенню відео, надаючи практичні поради та покрокові дії для отримання якісного результату. Завдяки тренінгам бібліотекарі отримали не лише нові знання, але й інструменти, які допоможуть їм модернізувати робочі процеси та підвищити якість надання послуг читачам.

Інна Гулик проводить тренінг для бібліотечних фахівців медичних коледжів

У рамках діяльності Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО відбувся вебінар «Психологічні особливості культури підтримки під час війни». І. В. Гулик, завідувачка відділу культурно-просвітницької роботи Наукової бібліотеки ВНМУ, поділилася з учасниками знаннями про процеси переживання втрати і горя, а також про особливості підтримки людей у складних психологічних станах.

Актуальність теми обумовлена сучасними реаліями, коли багато людей стикаються з втратою психологічної спокою, стабільності, житла чи близьких.

Учасники вебінару дізналися про природні реакції психіки на втрати та отримали цінні рекомендації, які допомагають зрозуміти і підтримати людину в процесі горювання. Захід сприяв розвитку у бібліотекарів навичок емпатії та культури підтримки та ментального здоров'я, що є важливими для ефективної взаємодії з користувачами, які переживають складні життєві обставини.

Мельник М. І., заступниця директорки наукової бібліотеки ВНМУ

На засіданні методичної ради обговорюються нагальні питання

Озвучені думки

На питання відповідає ...

Притуляк Тетяна Євгенівна

директорка науково-технічної бібліотеки
Вінницького національного
технічного університету

Тетяно Євгенівно, чим є для Вас книга і читання? Якій книзі, друкованій чи електронній, надаєте перевагу?

Якщо чесно, не уявляю своє життя без книги, читання. Скільки себе пам'ятаю, гарна книга – то завжди свято. Чекала, коли закінчу з справами, щоб взяти в руки книгу. Ще з дитинства. Виросла в сім'ї, яка читала. Пам'ятаю, вечорами, ще малою, не вмюючи читати, просила всіх в родині, щоб мені почитали. Підходила зі своєю книжкою до батька, (а він в цей час теж щось читав), він відсилав до сестри, яка була на декілька років старшою за мене і вже школярка. Вона, часто відклавши свою книгу, змушена була читати мені (батьки примусили), виказуючи, що пора самій уже навчитися. Ось не пам'ятаю, щоб мені читала мама. Жили в невеликому селі біля міста Рівне. Коли вечорами вся родина збиралася у великій кімнаті, ми з татом та сестрою займалися своїми справами, мама, вчителька математики місцевої школи, готувалася до уроків, перевіряла зошити. Але читання для мене організовувала. Вдома була непогана бібліотека. Шкода, що багато книг, які ми з сестрою давали своїм друзям почитати, назад не повернулися. Дуже шкодую за новелами Стефана Цвейга (десь 1956 року видання, українською). Я її прочитала в підлітковому віці і ця книга справила на мене сильне враження. «Лист незнайомки», «Амок», «Сум'ятиця почуттів» та ін. – це про вічне – неконтрольовану, несамовиту любов, не важливо, до чоловіка чи жінки, до грошей чи до гри, до пригод чи влади над іншими. Мене його новели захоплювали незвичайними сюжетами, коханням на межі життя й смерті, напруженістю та драматизмом.

Для мене – книга це і про знання, і про емоції. Не знаю як хто, я ж, буває, тижнями ходжу під впливом прочитаної книги. Як-от, роман Христини Ханни «Соловей». Про війну, не сьогоднішню, Другу світову. Про родину, для якої війна стала складним випробуванням. Книга чіпає до сліз. Провожу паралелі з сьогоднішньою російською агресією проти України. Після такої історії думаєш, як так, що все повторилося. Невже така коротка людська пам'ять? Думаю, буде багато написано про нинішні події. Щоб пам'ятати.

Якщо говорити про емоції, то це друковане видання. Для мене відчуття паперу та запах книги створюють особливу атмосферу. Тим більше, якщо хочеш мати видання у домашній бібліотеці, щоб перечитувати під настрій, особливо перед сном. Тож, для задоволення та відпочинку надаю перевагу друкованій книзі. Але не відмовляюсь і від електронної. Зручність у подорожах – у невеликому пристрої можна носити тисячі книжок. Правда, останнім часом беру з собою в подорож паперову книгу, електронна загубилась. Читати з телефону – не подобається. Хіба що слухати, аудіо...

Озвучені думки

Ви самостійно і свідомо обрали професію бібліотекаря чи щось вплинуло на Ваш вибір?

Моє ставлення до книги, читання, видно, зіграло не останню роль у виборі професії. Велике значення мало те, що я «пропадала» в нашій сільській бібліотеці. Завідувачка бібліотеки, як я тепер розумію, була хорошим фахівцем, освіченою, цікавою співрозмовницею. Бібліотечний фонд був гарно укомплектований художньою літературою, науково-популярними виданнями, дитячою літературою. Передплачувались видання, які не можливо було придбати (хіба що на «чорному ринку»), а в фондах бібліотеки вони були. Ну і, певне, зіграв той фактор, що батьки «м'ярко» націлювали на заклад вищої освіти в нашому обласному центрі м. Рівному, неподалік якого ми жили. Старша сестра вже навчалась в іншому місті. Скажу чесно, я не дуже й опиралася.

При зустрічах мої вчителі фізики та математики, а також однокласники дивувалися з мого вибору професії (до речі, коли я навчалась, у нас був предмет «Основи вищої математики», то я робила контрольні для своїх друзів). А дехто говорив, невже потрібно так довго вчитися, щоб книжки видавати. Виходить, треба. До речі, і сьогодні далеко не всі бачать бібліотеку і бібліотекаря, які вони є насправді. А я в цій професії все життя.

Змінилось Ваше ставлення до професії з огляду на Ваш багаторічний стаж і досвід?

Можливо, обираючи для навчання бібліотечний факультет, я й сама до кінця не усвідомлювала, наскільки багатогранна професія бібліотекаря. Мій старт в професії – робота методистом Рівненської централізованої бібліотечної системи. Їздила по сільських бібліотеках з методичною і практичною допомогою, намагалась бути корисною. Раділа, коли бачила бібліотеки, які прагнули стати осередками читання, культури, освіченості в населеному пункті. Можливо, трохи була максималісткою. Всім, особливо керівникам, людям, від яких залежала підтримка роботи бібліотеки, її фінансування і т. д., хотілось довести значимість бібліотеки в житті громади. Було не просто. Культура фінансувались за залишковим принципом, була заполітизована. Та й не всі бібліотечні працівники проявляли активність та зацікавленість.

Можливо тому, коли з сімейних причин переїхала до Вінниці, не розглядала варіант роботи в масовій бібліотеці системи Міністерства культури, а влаштувалась в університетську бібліотеку. Тут інша специфіка діяльності, не складніша чи простіша, а просто інша. А ось варіант працевлаштування поза бібліотекою на повістіці дня не стояв. Я – бібліотекарка. І завжди знала, що ця робота можливо десь не помітна, низькооплачувана, але дуже важлива і потрібна. Тому що будь-яка бібліотека – це духовність, якої особливо не вистачає в наш складний, прагматичний, жорстокий вік (це не про пафос). І недооцінена урядами, насамперед пострадянськими. І, хто знає, якби більше вкладалося в духовність, культуру, освіту, розвиток національних традицій, то унеможливилось би існування диктатур на кшталт путінської.

Тепер багато-багато років працюю в науково-технічній бібліотеці університету.

Ставлення до професії лишилось незмінним – бібліотекарі займаються важливою справою, оскільки забезпечують доступ до знань, зберігають культурну спадщину, організовують інформацію та підтримують освітні ініціативи. А сьогодні, в умовах повномасштабної російської агресії, коли слово стало зброєю, бібліотеки, в т. ч. і наша, захищають інформаційний простір, протистоять фейкам, дезінформації, адже інформаційний фронт по важливості стоїть поряд з військовим. А хороша книга – це і про ментальне здоров'я людини. Що сьогодні вкрай важливо.

Чим живе бібліотека ВНТУ сьогодні? Що допомагає їй жити і працювати?

Сьогодні всі живемо мрією про перемогу. І будуємо свою роботу теж з мріями про перемогу. І своєю працею наближаємо цей день. В умовах повномасштабної російської агресії колектив бібліотеки, виконує свою місію і в цей тривожний час, здійснює інформаційну підтримку навчальної та наукової діяльності, як в стінах бібліотеки так і дистанційно. Вінницький національний технічний університет – це

Озвучені думки

сучасний заклад вищої освіти з потужним науковим потенціалом, який і сьогодні дає якісну освіту. І від спроможності бібліотеки на належному інформаційному рівні забезпечити освітній і науково-дослідний процес, в чималій мірі залежать і якість підготовки кадрів, і ефективність дослідницької роботи університету. Наразі це важливо, як ніколи. Адже нашій державі потрібні класні фахівці і сьогодні, і згодом – під час відбудови України після перемоги над ворогом. Тісно комунікуємо як зі студентами, так і з науковцями. Інформаційні ресурси та послуги бібліотеки доступні нашим користувачам 24x7. Особлива увага – забезпечити доступ до електронних ресурсів світових видавців та провайдерів, які відкрили свої ресурси для підтримки українських дослідників на час російської агресії.

Сьогодні наша бібліотека є не лише осередком знань, а й важливим центром формування національної ідентичності та патріотичної свідомості молоді. Зі студентською молоддю проводимо різноманітні заходи по відзначенню державних свят, поширенню українських обрядів та традицій. Спільно зі всією університетською родиною вшановуємо героїв, що віддали своє життя за Україну. Підтримуємо ЗСУ, донатимо.

Ви – директор успішної університетської бібліотеки. Яким Ви бачите її майбутнє?

Бібліотека ВНТУ – це, власне, постійнодіючий проєкт в інтересах всього колективу університету і в рамках загальної стратегії розвитку університету. Успішна університетська бібліотека може бути лише в успішному університеті. Сьогодні ми продовжуємо працювати, насамперед, над зміцненням ролі бібліотеки як партнера університету у розвитку досліджень, технологій та освіти. Для університетської бібліотеки, тим більше в майбутньому, актуальним є завдання не просто підтримка науково-навчального процесу. НТБ ВНТУ уже тепер зміщує вектор уваги від послуг для читача взагалі до пріоритетної уваги у наданні послуг автору-вченому, пов'язаних саме із підтримкою наукових досліджень, враховуючи світові тенденції, які уже впливають на розвиток бібліотеки – це відкрита наука та відкрита освіта.

В майбутньому наша бібліотека – це інноваційний простір, який об'єднує сучасні технології, зручний фізичний доступ та багатий цифровий контент. Вона забезпечить академічну спільноту ресурсами, інструментами та послугами для навчання, досліджень і творчості. Це – комфортне, безбар'єрне місце для навчання й відпочинку, місце, яке студенти будуть любити, куди приходимуть із задоволенням.

В чому Ви вбачаєте професіоналізм сучасного бібліотекаря?

«Бібліотека: місце, де можна знайти все, що вам потрібно, якщо ви знайдете людину, яка знає, де це знаходиться» (американський академік Гаррі Мартін).

Тобто, як завжди, – кадри вирішують все, хто б що не говорив. Будь-яка бібліотека – це, насамперед, люди. Навіть при автоматизації чи повній комп'ютеризації.

Сучасний бібліотекар – це багатогранний фахівець, діяльність якого виходить далеко за межі традиційної уяви про бібліотеку, тим паче, якщо бібліотека – науково-технічна.

В нашій університетській бібліотеці основу колективу складають висококваліфіковані професіонали. По-іншому і бути не може, адже ми працюємо зі студентами, науковцями, дослідниками. Бібліотекар стає провідником знань, цифровим навігатором і партнером у навчанні та дослідженнях. Та бібліотекар нашої бібліотеки – це не лише про інформаційну компетентність, цифрову грамотність, інноваційність та креативність, здатність до навчання, але й про емпатію та комунікацію, високу соціальну відповідальність, етику, гнучкість та адаптивність до нових викликів, підтримку, людяність.

Сучасний бібліотекар – це більше, ніж професія. Це місія підтримувати культуру знань, культуру читання, сприяти розвитку науки та освіти, об'єднувати людей у спільному пошуку ідей і рішень. Робити людей добрішими.

Озвучені думки

Якби Ви були міністром культури, якою була б Ваша програма дій та рішень стосовно бібліотек і бібліотечної справи в Україні?

«Ми зобов'язані підтримувати бібліотеки. Користуватися бібліотеками, заохочувати інших користуватися бібліотеками, протестувати проти закриття бібліотек. Якщо ви не цінуєте бібліотеки, то ви не цінуєте інформацію, або культуру, або мудрість. Ви приглушуєте голоси минулого і шкодите майбутньому» Ніл Гейман (англ. письменник)

«Ми вимірюємо цінність цивілізованого суспільства за кількістю відкритих ним бібліотек, а не за кількістю, яку воно закриває» Філіп Пулман (англ. письменник). Мабуть, ці слова були б у мене керівництвом до дії.

А свою роботу будувала би згідно спільної Заяви ВГО Українська бібліотечна асоціація та Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого «Бачення майбутнього українських бібліотек для післявоєнного відновлення, розвитку людського капіталу та економічно сильної і демократичної України».

Я її підписала. А ви?

Ви – чуйна жінка з сильним характером, яка вмє любити і дружити, працювати і відпочивати. Які людські якості у Вас в пріоритеті?

З юних років тягнулася до людей, з якими, як мовиться, «можна йти в розвідку». Тобто, надійних, до яких можна обернутися спиною. Це для мене дуже важливо до цього часу.

Доброта – готовність проявляти турботу, співчуття, підтримку іншим. Чесність вважаю базовою моральною людською якістю. Ну і почуття гумору. Куди ж без нього?

А в колективі ціную такі якості, як уміння працювати в команді, враховуючи думки та потреби інших (співпраця), відповідальність (готовність брати на себе відповідальність за свої вчинки та рішення). Хочу сказати, що колектив бібліотеки – команда, в якій панує дух взаємопідтримки, взаємодопомоги. За що всім вдячна.

Що для Вас є гарним відпочинком?

Читання, як не крути, для мене дійсно гарний відпочинок (і не тому, що я бібліотекар.) Ще подорожі. Люблю подорожувати. Насамперед Україною, але не тільки. А в подорожі з гарною книгою – взагалі кайф. Відпочинок з родиною.

Чи є нереалізовані плани в роботі і поза роботою та можливості їх здійснити?

Звичайно, є багато нереалізованих планів. Насамперед, бачу університетську бібліотеку багатофункціональною: з «гучними» і «тихими» зонами, з відкритими просторами і відокремленими місцями відпочинку. Організацію фокус-зони, пов'язаної з новими ІТ-технологіями. Щоб студенти мали змогу відвідати бібліотеку і для читання книг, і для отримання доступу до інформації через мобільні пристрої – смартфони, планшети і ноутбуки. Тобто, створення простору, який приваблював би молодь і сприяв не тільки навчанню, але і творчості, та був придатним для подальшої перебудови. Щоб організований бібліотечний простір відповідав концепції «третього місця» (розробник американський соціолог та урбаніст Р. Ольденбург) – багатофункціонального простору, в якому користувач (студент, науковець, просто друг бібліотеки) отримує можливості для інтелектуальної та культурної комунікації, творчості, саморозвитку і самовираження.

Що Ви найпершим зробите, коли закінчиться війна?

Зустрітися з друзями, багатьох війна розкидала по всьому світу. Та й навіть з тими, що тут, у місті, зустрічаємось вкрай рідко. Бо війна...

Чекаємо, наближаємо, як можемо, нашу Перемогу. А там – визначимось.

Озвучені думки

Тетяно Євгенівно, щоб Ви хотіли сказати і побажати колегам і читачам?

Насамперед всім бажаю якнайшвидшої Перемоги. І наближати її своєю працею, волонтерством, донатами.

Бібліотекар – це більше, ніж професія. Це місія, яка допомагає змінювати світ на краще.

Дорогі колеги! Нехай вам завжди вистачає сил, натхнення і підтримки для цієї важливої справи!

Нехай усі ваші зусилля приносять задоволення і гордість за те, що ви робите і, звичайно, буде гідна оцінка вашої праці.

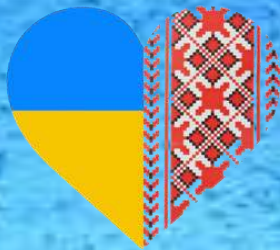
А читачам хочу побажати, щоб бібліотека була комфортним простором для думок і творчості.

І пам'ятайте: знання – це ключ до майбутнього, а бібліотека – його двері. Відчиняйте їх частіше!

*Інтерв'ю підготувала Сухарева Л. В.,
бібліотекарка I категорії наукової бібліотеки ВНМУ*

Колектив Науково-технічної бібліотеки ВНТУ зі своєю директоркою

Бережемо спадщину

З рідною мовою і вишиванкою в серці

Двадцять п'ятий рік поспіль спільнота ВНТУ долучається до наймасовішого флешмобу на честь Дня української писемності та мови, співorganizатором якого є університетська бібліотека. Цьогоріч ця подія особлива тим, що писали радіодиктант у рік, коли Українському Радіо виповнюється 100 років.

День вишиванки цьогоріч бібліотекарі відзначили разом з усією університетською спільнотою. У цей день, як ніколи відчувалась єдність нашого колективу, як і всього українського народу.

Про історію української вишивки, значення вишитих символів у різних куточках нашої країни розповіла презентація «Українська вишиванка – генетичний код нації», яка була представлена на бібліотечному сайті.

Цвілишена О. М.,
заступниця директорки
науково-технічної бібліотеки ВНТУ

Поринаємо у творчість

Новорічний хендмейд

Новий рік – це найкраще, найулюбленіше і саме довгоочікуване свято в році. І дорослі, і маленькі діти чекають новорічних подарунків і мріють вишукано та оригінально прикрасити квартиру, робоче місце та новорічну ялинку-красуню. Це можна зробити як завжди – прикрасити традиційними скляними кульками, але набагато приємніше змайструвати новорічні прикраси своїми руками, отримавши від цього неймовірне задоволення. У кожному

будинку знайдеться багато різних непотрібних речей. Це коробочки, гілочки, намистинки, стрічки, яскраве пір'ячко, шматочки тканини, зіпсовані електричні лампочки і т. д. Саме з таких корисних-непотрібних речей можна створити оригінальні новорічні прикраси та чудові іграшки для ялинки.

Сьогодні бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського представляє новорічні прикраси, які створили майстрині нашої книгозбірні.

Роботи Тукало Олени Михайлівни, завідувачки відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотечних процесів

БРОШКИ З БІСЕРУ ТА КРИСТАЛІВ

Поринаємо у творчість

*Роботи Стопи Ірини Олександрівни, завідувачки відділу комплектування,
науково-аналітичної обробки документів та формування
бібліографічно-інформаційних ресурсів*

Щиро вітаємо з Різдвом Христовим та Новим роком!

*Шановні наші друзі,
наші читачі,
наші колеги!*

*Вітаємо вас з Різдвом Христовим
та прийдешнім Новим роком!*

*Нехай зимові свята
принесуть у наше життя
радість і спокій, здоров'я і достаток,
нові успіхи та творчі злети!*

*Нехай у 2025 році здійсняться
наші мрії і сподівання!*

*Нехай 2025 рік стане роком
довгоочікуваної Перемоги!*

*Наукова бібліотека імені Гордія Палія
ВНМУ ім. М. І. Пирогова*

*Вінницьке обласне методичне
об'єднання бібліотек ЗВО*

Засновник: Наукова бібліотека Вінницького
національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова

Відповідальна за випуск: Кравчук Н. М.
Головна редакторка: Мельник М. І.
Редакторка: Сухарєва Л. В.

Адреса редакції: 21018 м. Вінниця,
вул. Пирогова, 56
libvnm@gmail.com

Видання підготовлено за матеріалами,
наданими бібліотеками ЗВО

[Вінницького обласного методичного об'єднання](#)
зі збереженням стилістичного
і граматичного змісту